

Sygn. akt VI Ka 1413/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Maciej Schulz (spr.)

Sędziowie: SO Ludmiła Tułaczko

SR del. Jerzy Ożdżeński

Protokolant p.o. protokolant sądowy Aneta Kniaziuk

przy udziale Prokuratora Zuzanny Cupryk

po rozpoznaniu dnia 22 lutego 2016 r.

sprawy M. W. syna Z. i B. z domu K. urodzonego (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie

z dnia 20 maja 2015 r. sygn. akt IV K 937/14

I zaskarżony wyrok przy zastosowaniu przepisów kodeksu karnego obowiązujących na dzień 22 września 2012 r. w zw. z art. 4 § 1 kk zmienia w ten sposób, że:

w ramach przypisanego oskarżonemu czynu przyjmuje, że oskarżony M. W. dopuścił się tego, że:

1. w dniu 22 września 2012 r. w W. przy ul. (...) uderzył pokrzywdzonego M. R. (1) w twarz i przewrócił go na ziemię, a następnie ponownie uderzył kilkakrotnie pięścią w twarz w wyniku czego pokrzywdzony M. R. (1) doznał obrażeń w postaci urazu głowy, złamania dna oczodołu prawego z wklinowaniem zawartości oczodołu do zatoki szczękowej, licznych otarć skóry i twarzy oraz krwiaków obu oczodołów, skutkujących rozstrojem zdrowia na okres powyżej 7 dni i za tak opisany czyn na podstawie art. 157 § 1 kk skazuje go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza ustalając okres próby na 5 (pięć) lat; na podstawie art. 73 § 1 kk oddaje oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

2. w dniu 22 września 2012 r. w W. przy ul. (...) dokonał kradzieży telefonu komórkowego marki S. (...) z kartą SIM o wartości około 170 złotych na szkodę M. R. (1), tj. wykroczenia z art. 119 § 1 kw i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 kpw w zw. z art. 45 § 1 kw postępowanie o ten czyn umarza;

II w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

SSO Maciej Schulz SSO Ludmiła Tułaczko SSR del. Jerzy Ożdżeński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 20 maja 2015 roku w sprawie IV K 937/14 uznał M. W. za winnego tego, że w dniu 22 września 2012 roku w W. przy ul. (...) używając przemocy w postaci uderzenia M. R. (2) pięścią w twarz, przewróceniu go na ziemię i ponownym kilkukrotnym uderzeniu pięścią w twarz zabrał pokrzywdzonemu w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki S. (...) z kartą SIM i kartą pamięci o wartości około 150, 00 zł, powodując jednocześnie u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci: urazu głowy, złamania dna oczodołu prawego z wklonowaniem zawartości oczodołu do zatoki szczękowej, licznych otarć skóry twarzy oraz krwiaków obu oczodołów, które to obrażenia skutkowały rozstrojem zdrowia na okres powyżej siedmiu dni, i za tak opisany czyn na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał oskarżonego, a na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie wymierzonej kary warunkowo zawiesił na okres 5 lat tytułem próby; na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego M. R. (2) kwoty 4.000, 00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił M. R. (2) dowody rzeczowe opisane w wykazie dowodów rzeczowych Drz 403-407/13 pod poz. 1,3,4,7 i 8; na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator, zaskarżając go na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze. Wniósł o zmianę wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i wymierzenie oskarżonemu M. W. kary 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora nie zasługuje na uwzględnienie. Na wstępie stwierdzić należy, że aczkolwiek wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony jedynie w części dotyczącej kary to Sąd Okręgowy działając w oparciu o art. 440 k.p.k. uznał, że wyrok ten winien podlegać zmianie w części dotyczącej winy oskarżonego i związanej z nią kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu. Na okoliczność tę zwracał już uwagę Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 3 września 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt VI Ka 172/14, kiedy to w skutek apelacji obrońcy oskarżonego (także w części dotyczącej orzeczenia o karze) uchylił wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 29 lipca 2013 roku (sygnatura akt IV K 150/13) i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy powtórnie przypisał oskarżonemu popełnienie czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., akceptując zaproponowaną przez prokuratora w akcie oskarżenia kwalifikację prawną czynu. W toku rozważań merytorycznych, dokując oceny prawnej czynu na gruncie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy tutejszy Sąd, jak już wspomniano, doszedł do przekonania o potrzebie poprawy kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu. Wyjaśnienie przedmiotowej decyzji wymaga prześledzenia dowodów zebranych w sprawie.

Oskarżony od samego początku postępowania nie zaprzeczał dopuszczenia się zaboru telefonu komórkowego pokrzywdzonemu i użycia wobec niego przemocy fizycznej (k.58, k. 94, k. 102, k.203, k. 267- 268, k. 407 - 408). Wprost nawet oświadczył, że przyznaje się do pobicia pokrzywdzonego i do kradzieży, ale nie do rozboju (k. 94). W swoich wyjaśnieniach podkreślał, iż uderzył pokrzywdzonego, gdyż jak twierdził został sprowokowany przez wypowiedzianie przez M. R. (2), który wypowiadał obraźliwe słowa w jego kierunku. Dopiero po zadanych ciosach dostrzegł wystający z kieszeni spodni uszkodzony telefon komórkowy i w chwili emocji podjął decyzję o zabraniu telefonu. Oskarżony zaznaczył przy tym, że nie zabrał pieniędzy z portfela ani też nie pozbawił oskarżonego ubrań. Po dokonanych czynach oddalił się z miejsca zdarzenia, zostawiając pokrzywdzonego, który w jego ocenie był oszołomiony. Analiza jego wyjaśnień prowadzi do wniosku, że popełnił on dwa odrębne czyny tj spowodowanie uszkodzeń ciała u pokrzywdzonego oraz kradzież telefonu komórkowego

Przesłuchany w toku postępowania karnego pokrzywdzony od początku twierdził, że w chwili zdarzenia był w stanie po spożyciu alkoholu, nie pamięta samego zdarzenia i momentu utraty przytomności. Dodał, że po wyjściu z lokalu, w którym miało miejsce spotkanie w jakim uczestniczył, założył kaptur i zaczął słuchać muzyki z przenośnego odtwarzacza. Na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2013 roku pokrzywdzony oświadczył, że nie rozpoznaje twarzy oskarżonego, stwierdził zarazem, iż słuchał muzyki i ciężko by mu było ubliżyć komuś (k.14-16, k. 269-270, k. 408-410). Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu I Instancji, iż fakt znajdowania się przez pokrzywdzonego w stanie nietrzeźwości mógł znacząco ograniczyć jego proces pamięciowy. Twierdzenia pokrzywdzonego o tym, że ciężko by mu było ubliżyć komuś słuchając muzyki, stanowią wyłącznie jego przypuszczenie, które nie może stanowić podstawy ustaleń stanu faktycznego. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania pokrzywdzonego nie podważają zatem wersji zdarzenia przedstawionej przez oskarżonego.

Zdaniem Sądu Okręgowego chęć dobrowolnego poddania się odpowiedzialności karnej przez oskarżonego - na co zwraca uwagę Sąd Rejonowy i co jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku miało decydujące znaczenie dla skazania oskarżonego za przestępstwo rozboju - nie świadczy o przyznaniu się przez niego do popełnienia tego rozboju, zwłaszcza wobec konsekwentnego przyznawania się jedynie do pobicia pokrzywdzonego i następnie kradzieży jego mienia w postaci telefonu komórkowego. Oskarżony w swoich wnioskach procesowych skupił się w zasadzie na wymiarze ewentualnej kary, a w szczególności zastosowaniu wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary. Wywieść z tego należy, iż nie był zainteresowany kwalifikacją prawną czynu mu przypisanego, a jedynie wymiarem i rodzajem kary. Przedmiotowe przypuszczenie znajduje także potwierdzenie w braku wniesienia środka odwoławczego od wyroku Sądu I Instancji przez oskarżonego i jego obrońcę.

W przedmiotowej sprawie brak jest, w ocenie Sądu Odwoławczego dowodów, które mogłyby skutecznie wyjaśnienia oskarżonego podważyć. Brak jest, zatem podstaw do przypisania M. W. popełnienia przestępstwa rozboju. Opierając się na wyjaśnieniach oskarżonego – stanowiących zasadniczą część materiału dowodowego – wykluczyć należy zasadność przypisania mu czynu z art. 280 § 1 k.k. Analiza sprawy na gruncie ustaleń stanu faktycznego zaskarżonego wyroku wskazuje, że w pierwszej kolejności miejsce miała nadmiernie agresywna reakcja oskarżonego na prawdopodobnie wypowiedziane przez pokrzywdzonego słowa, a dopiero następnie pod wpływem chwili i dostrzeżenia wystającego z kieszeni spodni pokrzywdzonego telefonu komórkowego oskarżony powziął decyzję o jego zaborze, po czym sprzedał przedmiotowy telefon celem pozyskania środków finansowych i pozbycia się przedmiotu, w którego posiadanie wszedł w sposób bezprawny. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak jest dowodów świadczących o tym, że oskarżony bijąc pokrzywdzonego działał z zamiarem zaboru należącego do niego mienia. Brak jest jak już stwierdzono wcześniej dowodów podważających wyjaśnienia oskarżonego, z których wynika, że uderzył pokrzywdzonego w odwecie za to, że ten go zaczepił. W przedmiotowej sprawie brak jest bowiem świadków zdarzenia, zaś sam pokrzywdzony jak już podkreślono był pijany i nie ma pamięta jego przebiegu. Fakt znacznej nietrzeźwości M. R. (2) znajduje potwierdzenie w dołączonej do akt sprawy dokumentacji lekarskiej (k. 130). Badanie krwi pobranej od pokrzywdzonego w dniu 22 września 2012 roku o godzinie 7, 41 a więc ponad 6 godzin po zdarzeniu, wykazało zawartość w jego organizmie 1,3 promila alkoholu etylowego. W toku postępowania karnego nie ustalono czy oskarżony dokonał również zaboru pieniędzy z portfela oskarżonego, dlatego też słusznie Sąd Rejonowy wyeliminował z opisu czynu zabór w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 500 zł. Godzi się jednocześnie zaznaczyć, że pokrzywdzony został odnaleziony w innym miejscu niż wskazane przez oskarżonego, a także został pozbawiony odzieży. Stan pokrzywdzonego spowodowany uprzednim spożywaniem alkoholu oraz otrzymaniem silnych ciosów i doznanych obrażeń ciała skutkujących naruszeniem funkcji narządu ciała na okres powyżej 7 dni (opinia k. 160-162) uniemożliwia wykluczenie, iż kradzież pieniędzy i pozbawienie odzieży pokrzywdzonego było działaniem osób trzecich. Podkreślenia wymaga, iż w tym zakresie nie został zgromadzony materiał dowodowy wskazujący na sprawstwo oskarżonego, a sam oskarżony nie przyznaje się do zaboru innego mienia poza telefonem komórkowym.

Przytoczyć w tym miejscu należy stanowisko Sądu Najwyższego z wyroku z dnia 10 stycznia 2014 roku, II KK 18/13 zgodnie, z którym „prawidłowość subsumcji czynu pod właściwy przepis prawa materialnego pozostaje zawsze w zakresie kontroli odwoławczej. Upoważnienie do orzekania niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oznacza, że sąd odwoławczy może poprawić wadliwą kwalifikację prawną nawet wówczas, gdy kwestia

rozstrzygnięcia co do winy (a więc również co do kwalifikacji prawnej) znalazła się poza zakresem zaskarżenia, a także wówczas, gdy kwestia ta znalazła się wprawdzie w zakresie zaskarżenia, ale w środku odwoławczym nie sformułowano zarzutu, którego uwzględnienie powinno prowadzić do zmiany kwalifikacji prawnej czynu przyjętej przez sąd pierwszej instancji.”

W tym stanie rzeczy, należało zmienić kwalifikację prawną czynu przypisanego oskarżonemu i przyjąć, że swoim zachowaniem wypełnił znamiona dwóch czynów. Oskarżony swoim działaniem doprowadził do uszczerbku na zdrowiu pokrzywdzonego trwającego dłużej niż 7 dni, a tym samym wypełnił znamiona czynu z art. 157 § 1 k.k. Z kolei, kradzież telefonu uznać należy za czynność niezwiązaną bezpośrednio z uderzeniem pokrzywdzonego. Materiał dowodowy nie dał podstaw do przyjęcia, iż oskarżony użył przemocy fizycznej celem zaboru mienia. Dlatego też, należało zakwalifikować ten czyn jako czyn kradzieży, przy czym wobec wartości telefonu komórkowego i karty SIM – 170 zł - uznać należało, iż stanowi on wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Wobec upływu dwuletniego terminu przedawnienia, o którym mowa w art. 45 § 1 k.w. zgodnie z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. należało postępowanie o ten czyn umorzyć.

W tej sytuacji koniecznym było wymierzenie oskarżonemu na nowo kary za czyn z art. 157 § 1 k.k. Zdaniem Sądu Okręgowego kara 2 lat pozbawienia wolności jest karą adekwatną do stopnia winy. Charakter czynu, okoliczności jego popełnienia, a także uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonego cechują ten czyn, jako społecznie szkodliwy w stopniu znacznym. Spełnione zostaną także cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec oskarżonego, albowiem przedmiotowa kara i postępowanie karne, w którym M. W. występował w roli oskarżonego, winno uświadomić mu naganność takiego zachowania i brak bezkarności takich czynów. Wymiar tej kary znajduje uzasadnienie w motywacji oskarżonego, rodzaju i rozmiarze ujemnych następstw jego zachowania. Jako okoliczność łagodzącą potraktować należy złożenie wyjaśnień przez oskarżonego, które stanowiły zasadniczą część materiału dowodowego i podstawę ustaleń stanu faktycznego, a także wyrażone w toku postępowania skrucha i żal za popełnione czyny. Oskarżony w chwili orzekania przez Sąd Odwoławczy był osobą niekaraną albowiem skazanie wykazane na k. 247 uległo zatarciu. Oskarżony prowadzi tryb życia zgodny z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. Uznać zatem należy, iż choć jego zachowanie było naganne, to daje on gwarancje, że w przyszłości nie powtórzy się. Mając na uwadze wymiar kary pozbawienia wolności i treść przepisów obowiązujących na dzień popełnienia przez niego czynu brak było przeciwwskazań do zastosowania wobec niego dobrodziejstwa z art. 69 k.k. Zwłaszcza, iż jego zachowanie przed i po popełnieniu przestępstwa wskazuje, iż cele kary zostaną osiągnięte. Nadto, jak już wskazano powyżej, wbrew zarzutom apelacyjnym istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna, że będzie on przestrzegał porządku prawnego. Sąd Odwoławczy tym samym nie podzielił argumentacji zawartej w apelacji Prokuratora. Przy czym podkreślić należy, że wobec zakwalifikowania działania oskarżonego z art. 157 § 1 k.k. i 119 § 1 k.w. zamiast art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. argumentacja ta częściowo stała się nieaktualna. Stwierdzić należy, że ciężar gatunkowy przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. jest mniejszy niż ciężar gatunkowy przestępstwa przypisanego mu wyrokiem Sądu Rejonowego. Stanowiło to w ocenie Sądu Odwoławczego dodatkowy argument przemawiający za nie uwzględnieniem apelacji Prokuratora. Kierując się powyższą argumentacją, a także uwzględniając pozostałe okoliczności wskazane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, a dotyczące przesłanek z art. 69 § 1 k.k. Sąd Odwoławczy - stosując zgodnie z art. 4 § 1 k.k. ustawę obowiązującą w chwili popełnienia przedmiotowego czynu, jako korzystniejszą dla sprawcy - wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat, który uznano za niezbędny dla oceny poprawności funkcjonowania oskarżonego w społeczeństwie. Z uwagi na konieczność kontroli prawidłowości zachowania oskarżonego, Sąd Okręgowy mając na uwadze, iż apelacja prokuratora wniesiona była na niekorzyść oskarżonego oddał go także w okresie próby, na podstawie art. 73 § 1 k.k., pod dozór kuratora sądowego. Na zakończenie wyrazić należy aprobatę dla zobowiązania oskarżonego przez Sąd Rejonowy do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego M. R. (2) kwoty 4.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, co jest uzasadnione szkodą poniesioną przez pokrzywdzonego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

SSO Maciej Schulz SSO Ludmiła Tułaczko SSR del. Jerzy Ożdżeński